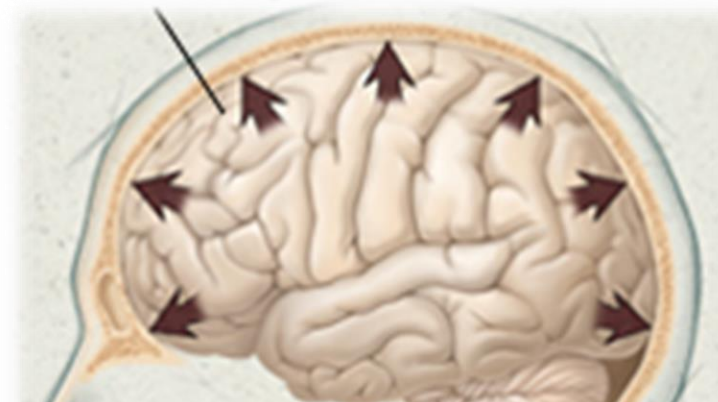


جنبه های اخلاقی و قانونی اهدای عضو





هر فرد مرگ مغزی با اهدای ارگان ها و نسوج خود می تواند:

- جان ۱ تا ۸ نفر را از مرگ نجات دهد
- ۱ تا ۵۳ نفر را از معلولیت برهاند



وضعیت کنونی اهدای عضو در ایران

- جمعیت: ۸۰/۰۰۰/۰۰۰ نفر
- مرگ و میر ناشی از تصادفات حدود ۱۶/۰۰۰ نفر در سال
- ۵ تا ۸ هزار مرگ مغزی در سال
- تعداد قابل اهدا: ۲۵۰۰ تا ۴۰۰۰
- تعداد سالانه اهدای عضو: کمتر از ۱۰۰۰ مورد (سال ۱۳۹۶، ۹۲۶ مورد)
- میزان بیماران نیازمند به عضو پیوندی در کشور: ۲۵۰۰۰ نفر
- میزان فوت بیماران نیازمند: ۷ تا ۱۰ نفر در روز
- $PMP(Per\ Million\ Population) = 11.57$
- قابل قبول $PMP=30.8$
- ایده آل $PMP=48.7$



تاریخچه ای کوتاه اهدای عضو در گیلان

- ✓ راه اندازی بخش پیوند کلیه در سال ۱۳۷۷ در بیمارستان رازی رشت
- ✓ اولین اهدای عضو از مرگ مغزی در سال ۱۳۸۷
- ✓ فعالیت به عنوان واحد شناسایی از سال ۱۳۸۷ تا سال ۱۳۹۲
- ✓ تبدیل واحد شناسایی به واحد فراهم آوری در سال ۱۳۹۳

مشکل کجاست؟

مهم / افزایش



اهدای عضو

سه پایه اهدای

مسئولین

ارگانهای فرهنگ ساز

رهبران دینی



ساختار (۳۰٪)

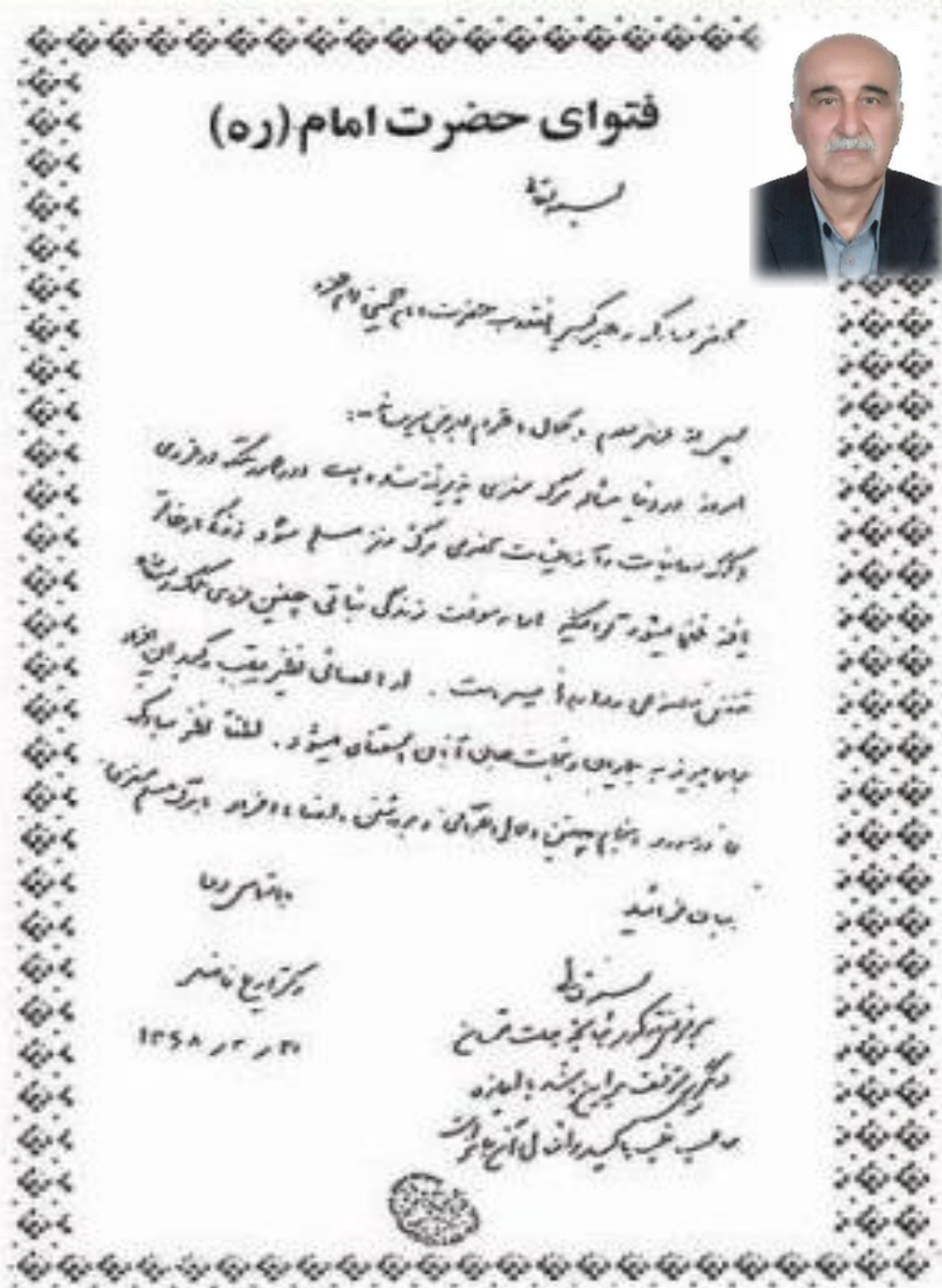
علم (۲۰٪)

بسمه تعالی

در فرض سؤال استفاده از اعضای بدن موصوف:
در صورتیکه نجات جان
نفس محترمه ای متوقف بر آن باشد،
اشکال ندارد

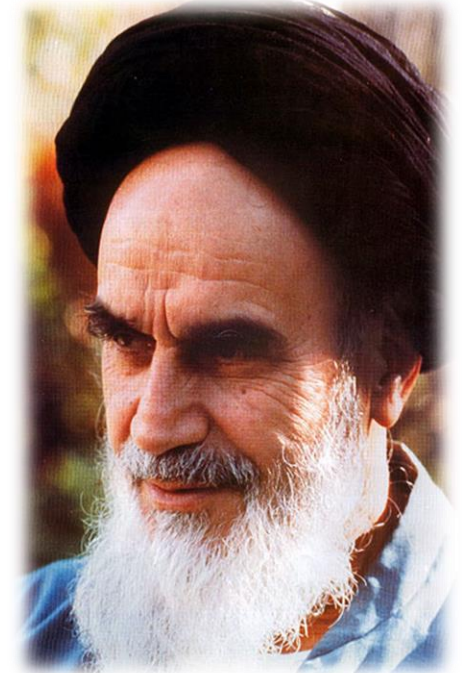


if saving a person's life from
any religion is dependent on
organ transplant from a
brain dead, organ retrieval is
not restricted



بسمه تعالی

بر فرض مذکور چنانچه حیات
انسان دیگری متوقف بر این باشد
با اجاره صاحب قلب یا کبد و امثال آن
جایز است
۱۳۶۸/۲/۳۱



if another's life is dependent on
these organs, procurement the
organs with the consent of the
owner is allowed

شماره: ۳۰۴
تاریخ: ۱۳۸۹/۹/۲۸
پیوست:



باسمه تعالی
حوزه علمیه احناف خواف
خراسان

انجمن اهدای عضو ایرانیان
IRANIAN SOCIETY OF ORGAN DONATION
www.ehda.center



ریاست محترم دانشگاه علوم پزشکی خراسان رضوی

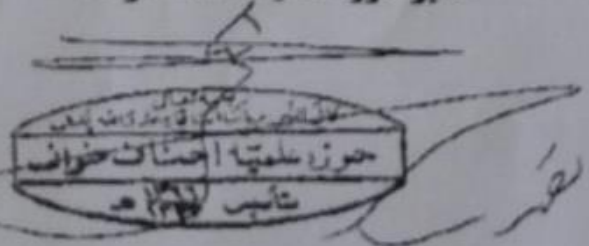
سلام علیکم

احتراماً عطف به نامه‌ی شماره‌ی ۱۴۷۹۵ مورخه ۸۴/۹/۹ در خصوص پیوند اعضا معروض می‌دارد که برای استفاده از اعضای شخصی که دچار مرگ مغزی شده است رعایت شرایط ذیل الزامی است:

- ۱- مرگ اهداکننده حتمی و به تأیید پزشک حادث (متخصص) رسیده باشد به نحوی که برگشت حیات ممکن نباشد.
- ۲- از مثله کردن ظاهری بدن اهدا کننده پرهیز شود.
- ۳- قابل استفاده بودن عضو اهدایی محرز باشد و مورد احتیاج نیز باشد.
- ۴- اهدایی باشد و به صورت خرید و فروخت نباشد.
- ۵- صاحب عضو در حیات خویش بصورت وصیت اعلام رضایت کرده باشد و یا بعد از مرگ، ولی او اعلام رضایت نماید.
- ۶- مقصد از پیوند عضو آرایش ظاهری نباشد بلکه برای نجات جان دیگری باشد.

حبیب الرحمن مطهری

مدیر حوزه علمیه احناف خواف



**مولوی حبیب
الرحمن مطهری**
(مدیر حوزه علمیه
احناف خواف)

هفدهمین نشست مجمع فقه اهل سنت مورخ ۳۰ بهمن و یکم اسفند سال ۱۳۸۹

منبع

۱. هفدهمین مصوبات مجمع فقه اسلامی اهل سنت ایران،
۲. الفقه الاسلامی و ادلته، الدورة الرابعة، لمجلس مجمع الفقه الاسلامی، قرار رقم ۱، بشأن انتفاع بأعضاء جسم انسان آخر حياً أو ميتاً، ج ۷ ص ۵۱۲۴_۵۱۲۵، ط: مکتبه رشیدیة

✓والله اعلم بالصواب✓

شماره تماس:

دارالافتاء:

۰۵۴۳۷۶۶۴۳۴۲

شماره واتساپ:

۰۹۹۰۷۰۰۴۰۴۲

جهت عضویت در کانال مسائل شرعی به ما پیوندید

<http://telegram.me/eftagosht>

اینستا گرام

[instagram:abo.anas4371](https://www.instagram.com/abo.anas4371)

در صورتی که عضو نشدید می توانید در تلگرام با ما هماهنگ بشوید

✽ کمیته تخصصی دار الافتا والقضای عین العلوم گشت سراوان ✽

یوسف کریمزای

مسائل شرعی

سوال: حکم پیوند اعضاء و اهدای آن از نظر شرع چه حکمی دارد؟

الجواب باسمه حامدا مصليا



در هفدهمین نشست مجمع فقه اهل سنت، که در مورخه ۳۰ بهمن و یکم اسفند سال ۱۳۸۹ ه. ش. مطابق با ۱۵ و ۱۶ ربيع الأول سال ۱۴۳۲ ه. ق. برگزار شد که به بعد از بحث: گزینه های ذیل را به تصویب رساندند

۱. اگر عضو انسان زنده از اعضایی است که حیات وی موقوف بر آن عضو باشد مثل قلب و کبد، یا اینکه وظیفه اساسی آن، با نقل آن عضو معطل می ماند مانند قرنیه دو چشم: نقل و پیوند آن شرعاً حرام و ناجایز است

۲. عضو از اعضاء موثر بر نسل و یا منتقل کننده ویژگیهای ژنتیکی نباشد

۳. انتقال قسمتی از بدن انسان همچون پوست، استخوان، مو و رگ به قسمت دیگری از بدن همان فرد شرعاً جایز است

۴. انتقال عضوی از مرده به فرد زنده با شرایط زیر جایز است.

الف: حیات فرد زنده یا وظیفه اساسی عضوی از اعضای وی، موقوف بر پیوند و انتقال همان عضو باشد

ب: میت قبل از مرگ، اجازه داده باشد یا پس از مرگ ورثه وی اجازه دهند

۵. اعضایی که در بدن خود بخود ایجاد می شوند: همچون خون: انتقال آن از یک فرد به فردی دیگر جایز می باشد

۶. ناگفته نماند پیوند اعضاء در صورتی جایز می باشد که راه علاج دیگری علاوه بر پیوند، بر اساس نظر متخصصین وجود نداشته باشد

۷. قابل تذکر است که مواردی که جوازشان قبلاً ذکر شد، همه ی موارد مشروط هستند به این که هدف از جابه جایی خرید و فروش نباشد: زیرا خرید و فروش اعضای انسان تحت هیچ شرایط جایز نیست

شماره: ۰۰۶/ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۳/۲۴

بسمه تعالی

◀ قانون پیوند اعضای بیماران فوت شده یا بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است

ماده واحده- بیمارستانهای مجهز برای پیوند اعضا، پس از کسب اجازه کتبی از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، می توانند از اعضای سالم بیماران فوت شده یا بیمارانی که مرگ مغزی آنان بر طبق نظر کارشناسان خبره مسلم باشد، به شرط وصیت بیمار یا موافقت ولی میت جهت پیوند به بیمارانی که ادامه حیاتشان به پیوند عضو یا اعضای فوق بستگی دارد استفاده نمایند.

تبصره ۱- تشخیص مرگ مغزی توسط کارشناسان خبره در بیمارستانهای مجهز دانشگاههای دولتی صورت می گیرد. این کارشناسان با حکم وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به مدت چهار سال منصوب می شوند.

تبصره ۲- اعضای تیمهای تشخیص مرگ مغزی نبایستی عضویت تیمهای پیوند کننده را داشته باشند.

تبصره ۳- پزشکان تیم از جهت جراحات وارده بر میت مشمول دیه نخواهند گردید.

آیین نامه اجرایی این قانون به وسیله وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و نماینده قوه قضائیه با هماهنگی سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران و بنیاد امور بیماریهای خاص ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هفدهم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و تأییدیه شورای نگهبان در مهلت مقرر در اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی واصل نگردیده است.



آیین نامه اجرایی قانون «پیوند اعضای بیماران فوت شده یا بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است»

شماره: ۹۹۲۹/ت ۲۴۸۰۴ هـ
تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۷

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۵ بنا به پیشنهاد شماره ۳۷۲۰ مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۸ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و در اجرای تبصره (۳) ماده واحده قانون پیوند اعضای بیماران فوت شده و یا بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است - مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ و رعایت هماهنگی با دستگاههای مقرر در تبصره یاد شده، آیین نامه اجرایی قانون مذکور را به شرح ذیل تصویب نمود:

آیین نامه اجرایی قانون پیوند اعضای بیماران فوت شده یا بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است
ماده ۱- مرگ مغزی عبارت است از قطع غیرقابل برگشت کلیه فعالیت های مغزی کورتیکال (قشر مغز)، ساب کورتیکال (لایه زیر

A summary of Cabinet law

- Brain death confirmation should be done by 4 specialists: 1 neuro surgeon, 1 neurologist, 1 internist and 1 anesthesiologist separately
- After BD confirmation by the specialists 1 forensic should confirm the legal process
- All the possible donors should be reported to OPUs by hospitals
- The management , audition and allocation of organ donation and transplantation program should be done by Ministry of Health Transplant Management Center
- Deceased donation and transplantation cost should be covered by MOH



آیین نامه اجرایی قانون پیوند اعضای بیماران فوت شده یا

بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است

(مصوب ۱۳۸۱/۲/۲۵ هیئت وزیران)



ماده ۱- مرگ مغزی عبارت است از قطع غیر قابل برگشت کلیه فعالیت‌های

مغزی کورتیکال (قشر مغز)، ساب کورتیکال (لایه زیر قشر مغز)

وساقه مغزی به طور کامل

ماده ۲- تشخیص و تایید مرگ مغزی بر اساس ضوابط این آیین نامه توسط

چهارپزشک متشکل از یک متخصص نورولوژی، یک متخصص جراحی مغز

و اعصاب، یک متخصص داخلی و یک متخصص بیهوشی صورت می گیرد

ماده ۳- اعضای تیمهای تشخیص و تایید مرگ مغزی نباید عضو تیمهای پیوندکننده باشند .

ماده ۴- کلیه بیمارستانهای کشور موظفند موارد وقوع مرگ مغزی را به مرکز مدیریت پیوند و بیماریهای خاص وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گزارش دهند تا مراتب توسط تیم مشخص دهنده مرگ مغزی تایید گردد.



ماده ۵- پس از مشخص شدن مرگ مغزی، مراحل بعدی در صورت وصیت
بیمار با موافقت ولی میت انجام خواهد شد

ماده ۶- وصیت بیمار در چارچوب قوانین مربوط می تواند به دو صورت کتبی و شفاهی باشد
و با اعلام کتبی یک نفر از وراث قانونی قابل احراز است. در حالتی که اصل وصیتنامه
در دسترس نباشد از وراث قانونی که وصیت نامبرده را مبنی بر اعطای عضو محرز
بدانند، طبق برگه تهیه شده از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، باید
صور جلسه تنظیم و توسط افراد مطلع امضاء شود

ماده ۷- ولی میت همان وراثت کبیر قانونی می باشد که می توانند رضایت خود رامبنی برپیوند اعضا اعلام نمایند .رضات کلیه وراثت یادشده لازم است .

تبصره ۱- موافقت ولی میت بایدکتابی صورت گیرد ودرپرونده ضبط بشود تبصره ۲- احراز ولی میت باید براساس مدارک مثبته باشد.

ماده ۸- ایجاد هماهنگیهای لازم در اجرای این آیین نامه به عهده مرکز مدیریت پیوند و بیماریهای خاص وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد .

تبصره - انتخاب گیرندگان و اولویت بندی آنان جهت انجام پیوند، طبق برنامه تنظیمی و توسط مرکز فوق الذکر انجام خواهد شد.

ماده ۹- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای تامین هزینه های مترتب
بر امر پیوند اعضا (هزینه های ICU ، انتقال متوفی، تهیه و انتقال عضو و انجام
عمل پیوند) و همچنین انجام امور فرهنگی، پیشنهادات لازم را به سازمان
مدیریت و برنامه ریزی کشور اعلام و سازمان مذکور نیز اعتبارات لازم را در هر
سال تحت عنوان ردیفی خاص در قانون بودجه کل کشور پیش بینی می نماید.



ماده ۱۰ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در چارچوب قانون
مربوط و این آیین نامه، سایر دستورالعملهای لازم را صادر و به
مبادی ذی ربط ابلاغ خواهد نمود

با توجه به آمار بالای افراد نیازمند به پیوند عضو در کشور و مرگ و میر سالیانه تعداد زیادی از ایشان به علت نرسیدن عضو مناسب پیوندی، همچنین آمار بالای مرگ مغزی سالانه در ایران و اینکه تعداد قابل توجهی از آنان به دلیل عدم همکاری کامل برخی پزشکان و پرسنل بیمارستانها و یا دادن امیدهای غیرضروری به خانواده ها به اهدای عضو نمی‌رسند، دستورالعمل ذیل برای بخش مراقبت‌های ویژه و اورژانس تمامی بیمارستانهای کشور لازم الاجرا بوده و عدم اجرای همه جانبه و دقیق آن تخلف محسوب می‌گردد:

1. معرفی کلیه بیماران $GCS \leq 5$ به مراکز فراهم آوری اعضای پیوندی آن دانشگاه/ دانشکده .
2. همکاری کامل با بازرسین فراهم آوری اعضای پیوندی معاونت درمان آن دانشگاه/ دانشکده در تمامی ساعات شبانه روز.
3. همکاری کلیه مسئولین، پزشکان و پرسنل بیمارستانها با هماهنگ کنندگان اهدای عضو مراکز فراهم آوری اعضا برای انجام معاینات مربوطه، انجام تستهای مورد نیاز تشخیص مرگ مغزی و عملکرد ارگانها ، اجرای دستورات پزشک معالج یا هماهنگ کننده اهدای عضو (با تأیید پزشک معالج) در جهت مراقبت مورد مرگ مغزی و فراهم نمودن محیط مناسب برای مصاحبه هماهنگ کننده با خانواده.
4. مراقبت دقیق و مطابق با دستورات تخصصی دارویی، حفظ ارگانهای حیاتی فرد مرگ مغزی (حفظ الکترولیت ها ، فعالیت کلیه ها، کبد، قلب، ریه ها و پایدار نگه داشتن علائم حیاتی) .
- ۴-۱- مسئولیت حفظ علایم حیاتی و عملکرد ارگانهای حیاتی افراد مرگ مغزی به عهده پزشک مربوطه و پزشکان مقیم آن بیمارستان می باشد ولی پزشکان مسئول، لازم است در صورت عدم داشتن تجربه کافی در مراقبت از مرگ مغزی وظیفه مراقبت از وی را به تیم فراهم آوری اعضای آن دانشگاه/ دانشکده بسپارند.
- ۴-۲- مراقبت صحیح از فرد مرگ مغزی ارتباطی به رضایت خانواده به اهدای عضو ندارد و از زمان بروز مرگ مغزی ضروری است.
5. درخواست اهدای عضو امری تخصصی است که هماهنگ کنندگان اهدای عضو آن دانشگاه/دانشکده در مورد آن دوره های لازم را گذرانده‌اند و پزشکان و پرسنل بیمارستان لازم است از انجام این درخواست خودداری نموده و تنها وضعیت بیمار را به خانواده اطلاع دهند.



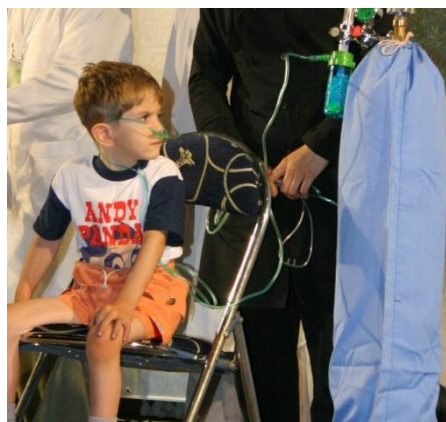
انواع رضایت در کشورهای مختلف

نظام رضایت داوطلبانه	اخذ رضایت (رضایت مثبت)	اخذ رضایت از خانواده علیرغم قانون نظام رضایت داوطلبانه	رضایت از فرد و خانواده	وصیت یا رضایت ولی دم
فنلاند	ایالات متحده امریکا	اسپانیا	ژاپن	ایران
پرتغال	امریکای لاتین	ایتالیا		
اتریش	انگلستان	یونان		
سوئد	ایرلند	بلژیک		
جمهوری چک	دانمارک	لوکزامبورگ		
جمهوری اسلواکی	هلند	فرانسه		
مجارستان	آلمان			
لهستان				



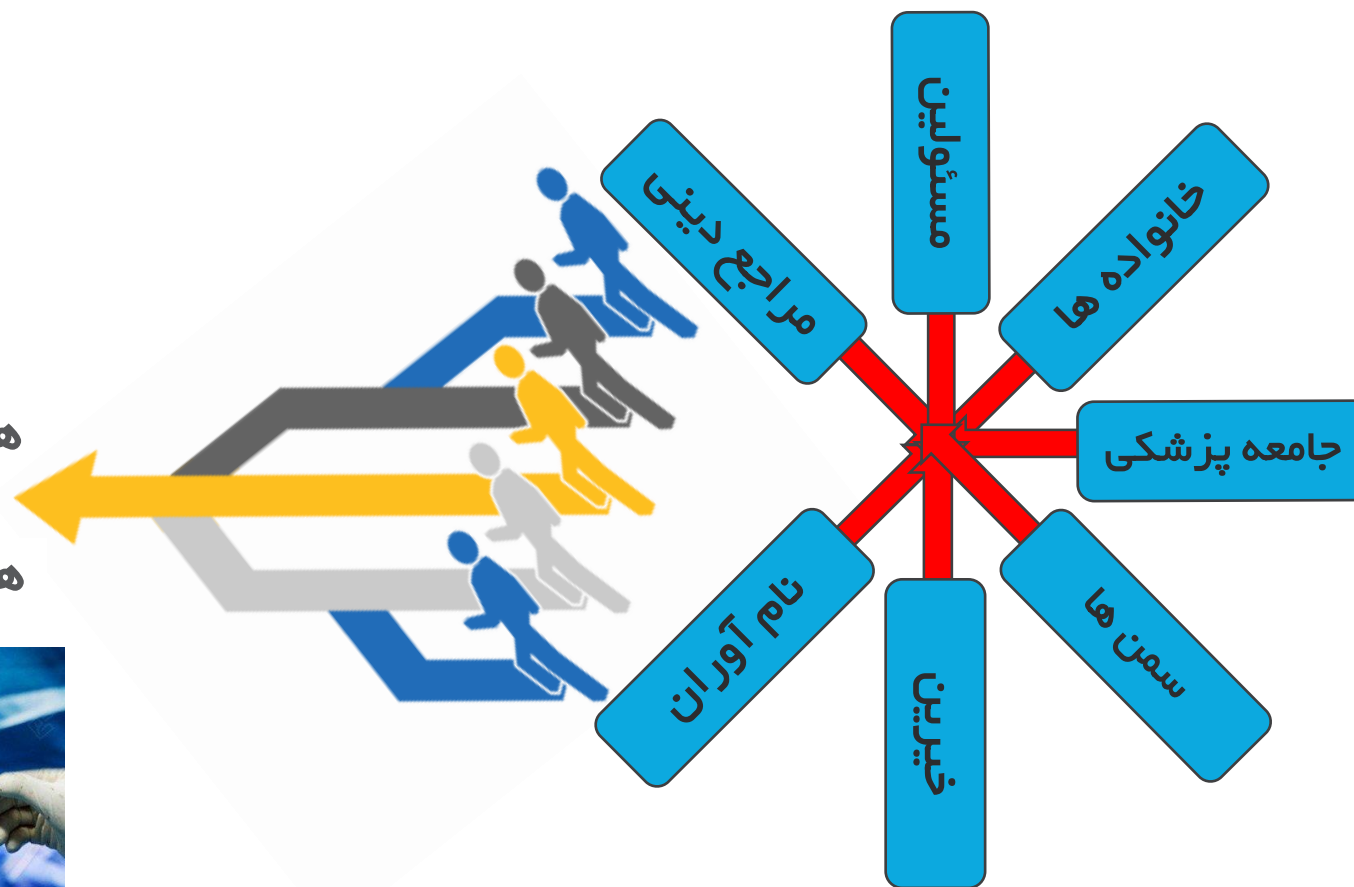
ردیف	موضوع	تاریخ
۱	اولین پیوند کلیه از زنده (بررسی شود که دهنده مرگ مغزی بوده یا زنده)	۱۳۴۷
۲	فتوای حضرت امام خمینی (ره) در مورد پیوند اعضا از افراد مرگ مغزی	۱۳۶۸
۳	فتوای مقام معظم رهبری در مورد پیوند اعضا از افراد مرگ مغزی	۱۳۷۰
۴	اولین پیوند کلیه از مرگ مغزی	۱۳۷۰
۵	اولین پیوند کبد از مرگ مغزی	۱۳۷۲
۶	اولین پیوند قلب	۱۳۷۲
۷	انجمن علمی پیوند اعضای ایران	۱۳۷۳
۸	تصویب قانون مجلس در مورد پیوند اعضا از افراد مرگ مغزی	۱۳۷۹
۹	اولین پیوند ریه	۱۳۷۹
۱۰	آیین نامه اجرایی هیئت دولت در مورد قانون پیوند اعضا از افراد مرگ مغزی	۱۳۸۱
۱۱	دستورالعمل وزارت بهداشت در مورد پیوند اعضا از افراد مرگ مغزی	۱۳۸۱
۱۲	تشکیل مراکز اهدای عضو	۱۳۸۲
۱۳	اولین پیوند لوزالمعده	۱۳۸۵
۱۴	اولین پیوند روده	۱۳۸۹
۱۵	احیای شورای عالی پیوند	۱۳۹۳
۱۶	تشکیل انجمن اهدای عضو ایرانیان	۱۳۹۴

و در نهایت، تمامی این تلاش ها برای آن است که :



هیچ بیمار نیازمندی در لیست انتظار فوت نکند

هیچ ارگان پیوندی قبل از پیوند خاکسپاری نشود



ممنون از توجه شما